

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

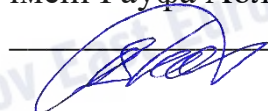
ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Східноєвропейського університету
імені Рауфа Аблязова
від 06.10.2021 протокол № 3

Голова Вченої ради

Східноєвропейського університету
імені Рауфа Аблязова

 Віталій КОВАЛЬ

**ПОЛОЖЕННЯ
ЩОДО ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)
У СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ректора

Східноєвропейського університету
імені Рауфа Аблязова
від 07.10.2021 № 47

Ректор

Східноєвропейського університету
імені Рауфа Аблязова

 Ія ЧУДАСВА

Черкаси 2021

Зміст

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ	3
3. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛОЖЕННЯ	5
4. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ	5
5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ	5
5.1. Права і обов'язки засновника закладу освіти	5
5.2. Права і обов'язки керівника закладу освіти	6
5.3. Права і обов'язки здобувачів освіти	6
5.4. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу	7
5.5. Права та обов'язки батьків неповнолітніх здобувачів освіти	7
5.6. Батьки неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:	8
6. ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	8
6.1. Інформування	8
6.2. Діагностика	8
6.3. Виховання	9
6.4. Формування інтолерантності до насильства в навчальному процесі	9
6.5. Серйозне сприйняття повідомлень про насильство та швидка реакція	9
7. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА В УНІВЕРСИТЕТІ	9
7.1. Подання заяви про випадки булінгу (цькування)	9
7.2. Відповідальна особа	10
7.3. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)	10
7.4. Терміни подання та розгляду Заяв	12
8 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬСТВО	13
В СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. РАУФА АБЛЯЗОВА	13
9 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	13
10 НОРМАТИВНА БАЗА ТА ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА	14
Додаток 1	15
Додаток 2	16
Додаток 3	16
Додаток 4	16

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Статті 4 ЗУ «Про вищу освіту», кожен має право на якісну та доступну вищу освіту. Право на вищу освіту гарантується незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин.

Умовами отримання якісної вищої освіти є, безперечно, гарна матеріально-технічна база університету, акредитовані освітні програми, кваліфіковані науково-педагогічні працівники тощо. Проте не менш важливою є соціально-психологічна складова навчального процесу.

У Статті 6 ЗУ «Про освіту», зокрема, визначено такі засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності:

- людиноцентризм;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками.

Дійсно, гармонійне формування сучасних висококваліфікованих фахівців можливе лише в просторі, вільному від будь-яких проявів насильства та дискримінації. Ми не говоримо про захист від насильства лише специфічних «уразливих» категорій осіб. Страждати від насильства можуть абсолютно всі учасники освітнього процесу: і здобувачі вищої освіти, і науково-педагогічні працівники, і адміністративно-господарський персонал. Саме тому в контексті протидії насильству доцільно говорити не про «захист» чи «покарання», а про створення такого соціально-психологічного клімату, в якому існує інтолерантність до будь-яких проявів насильства, в якому абсолютно всі учасники освітнього процесу (а не лише «вразливі категорії») мають право на захист своєї честі та гідності.

З метою запобігання та протидії булінгу, розроблено Положення «Про запобігання та протидію булінгу» (далі - Положення).

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;

- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Кривдник - особа, яка вчинила насильство у будь-якій формі.

Особа, яка постраждала від насильства (далі - постраждала особа), - особа, яка зазнала насильства у будь-якій формі.

Економічне насильство - форма насильства, що включає умисне позбавлення їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні необхідних послуг, примушування до безоплатної праці, інші правопорушення економічного характеру.

Психологічне насильство - форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

Сексуальне насильство - форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності.

Фізичне насильство - форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Кібербулінг - форма насильства, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації.

Запобігання насильству — система заходів, що здійснюються керівництвом ЗВО, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються.

Протидія насильству - система заходів, що здійснюються керівництвом

ЗВО, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

3. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛОЖЕННЯ

Дія Положення поширюється на усіх осіб, які перебувають з Університетом у трудових чи інших договірних відносинах (наймані працівники, особи, які працюють за договором цивільно-правового характеру, сторони за іншими договорами з Університетом, здобувачі вищої освіти, учасники програм, практиканти, волонтери тощо), та які можуть безпосередньо взаємодіяти з уразливими особами при виконанні своїх трудових обов'язків чи в рамках виконання інших договорів з Університетом (далі - працівники та партнери, які можуть безпосередньо взаємодіяти з уразливими особами).

4. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Правове регулювання протидії насильству здійснюється Конституцією України, законами України, цим Положенням, іншими внутрішніми документами Університету і т. д.

5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ

5.1. Права і обов'язки засновника закладу освіти

Відповідно до Статті 25 ЗУ «Про освіту», засновник закладу освіти або уповноважена ним особа:

- здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;
- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг; сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу.

5.2. Права і обов'язки керівника закладу освіти

Відповідно до Статті 26 ЗУ «Про освіту», керівник закладу освіти забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), у тому числі:

- з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;
- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);
- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

5.3. Права і обов'язки здобувачів освіти

Відповідно до Статті 53 ЗУ «Про освіту» та Статті 62 ЗУ «Про вищу освіту», здобувачі освіти мають *право* на:

- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

Здобувачі освіти *зобов'язані*:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку

закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);

- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

5.4. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу

Відповідно до Статті 54 ЗУ «Про освіту», педагогічні, науково- педагогічні та наукові працівники мають право на:

- захист професійної честі та гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники *зобов'язані*:

- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

5.5. Права та обов'язки батьків неповнолітніх здобувачів освіти

Відповідно до Статті 55 ЗУ «Про освіту», батьки здобувачів освіти мають право:

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо

надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування), про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;

- подавати керівництву або засновнику закладу освіти заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

5.6. Батьки неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:

- сприяти керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

6. ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Запобігання насильству в університеті здійснюється шляхом реалізації наступних стратегій:

6.1. Інформування

Відповідно до Статті 30 «Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти» ЗУ «Про освіту», університет надає на своєму веб-сайті відкритий доступ до такої інформації та документів:

- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

На початку навчального року (впродовж серпня) для працівників університету проректор з навчально-методичної та виховної роботи проводить ознайомчу зустріч щодо протидії насильству і надає чіткі інструкції та роз'яснення стосовно протидії, реагування та профілактики насильницької поведінки в освітньому просторі.

6.2. Діагностика

Діагностика проводиться періодично в процесі моніторингу, зміст і засоби

якого кожен структурний підрозділ університету визначає самостійно відповідно до ситуації. Опитування учасників освітнього процесу проводяться анонімно. Контроль за проведенням даного моніторингу покладено на деканів факультетів.

6.3. Виховання

Важливим завданням профілактики булінгу є просвітницька робота, яку на факультетах куратори академічних груп у процесі проведення виховних заходів. Куратор постійно впливає на соціально-психологічний клімат групи, планує та проводить командоутворюючі ігри, заняття і вправи серед студентів. Значну роль у налагодженні гармонійних міжособистісних стосунків у групі відіграють студентські куратори.

6.4. Формування інтолерантності до насильства в навчальному процесі

Університет навчає персонал навичкам ненасильницького спілкування у вигляді лекцій, тренінгів, практичних занять. В освітню програму включено профілактичні тренінги, психологічно-рольові ігри за темами протидії насильству у всіх його формах, толерантності, профілактики конфліктів та булінгу.

Надзвичайно важливим є формування у здобувачів освіти soft skills, які забезпечують особистісну здатність протидіяти насильству, а саме: уміння розпізнавати насильство та маніпулювання в міжособистісному спілкуванні, уміння вибудовувати адекватну поведінку в ситуації деструктивного впливу, уміння зупиняти насильницькі дії кривдника та надавати допомогу особам, які постраждали від насильства. Важливо також розвивати емоційний інтелект, комунікативні навички, навички асертивної поведінки у формі тренінгових занять.

6.5. Серйозне сприйняття повідомлень про насильство та швидка реакція

Формування готовності усіх учасників освітнього процесу негайно повідомляти та реагувати на випадки насильства в університеті.

7. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА В УНІВЕРСИТЕТІ

7.1. Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

7.1.1. Учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу(цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти керівнику закладу.

7.1.2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу

(цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв (далі - Заява)(Додаток 1).

7.1.3. Заяви, що надійшли на електронну пошту закладу отримує завідувач загального відділу, яка зобов'язана терміново повідомити проректора з виховної роботи.

7.1.4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює проректор з виховної роботи, а в разі його відсутності - особисто ректор закладу (Додаток 2).

7.1.5. Датою подання заяв є дата їх прийняття.

7.1.6. Розгляд Заяв здійснює тимчасова комісія з дотриманням конфіденційності.

7.2. Відповідальна особа

7.2.1. Відповідальною особою є проректор з виховної роботи.

7.2.2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація заяв, повідомлення керівника закладу.

7.2.3. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

7.3. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

7.3.1. Ректор Університету у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія).

7.3.2. Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії і затверджується наказом ректора. Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше п'яти її членів. До складу комісії входять педагогічні (науково-педагогічні) працівники, у тому числі представники кафедри права.

7.3.3. Голова комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії.

7.3.4. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

7.3.5. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу, брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

7.3.6. Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у

зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;
- брати участь у голосуванні.

7.3.7. Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу в Університеті; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу, з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу, та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

7.3.8. Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу;
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу;
- нетерпимості до булінгу та визнання його суспільної небезпеки.

7.3.9. Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

7.3.10. До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу, зокрема пояснень сторін булінгу;
- експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

7.3.11. У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг;
- визначення причин булінгу та необхідних заходів для усунення таких причин;
- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу у групі, де стався випадок булінгу;
- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу, їхніми

батьками або іншими законними представниками.

7.3.12. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

7.3.13. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

7.3.14. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. Реєструються в журналі обліку рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (Додаток 3).

7.3.15. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

7.3.16. Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

7.3.17. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням (Додаток 4).

7.3.18. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то Голова комісії повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України, Службу у справах дітей.

7.3.19. Особи, які за результатами розслідування є причетними до булінгу, несуть відповідальність відповідно до частини другої статті 13 (вчинення правопорушень за статтею 1734) Кодексу України про адміністративні правопорушення.

7.4. Терміни подання та розгляду Заяв

7.4.1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.

7.4.2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

7.4.3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

7.4.4. За результатами розслідування протягом 1 робочого дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення Комісії.

7.4.5. Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу в Університеті та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником університету.

8 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬСТВО В СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. РАУФА АБЛЯЗОВА

8.1. Особи, винні у здійсненні насильства в університеті, несуть дисциплінарну, цивільну, адміністративну, кримінальну відповідальність, передбачену законодавством України.

8.2. Відповідно до Статті 173-4. Кодексу України про адміністративні правопорушення 80731-Х, відповідальність тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

8.3. Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

8.4. Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

8.5. Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

8.6. Неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу — тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

9 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Положення набуває чинності з моменту затвердження.

9.2. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться за погодженням із Вченою Радою Університету та викладу його у новій редакції.

10 НОРМАТИВНА БАЗА ТА ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

Нормативна база:

1. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про освіту» 2145-УШ (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380) <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/2145-19#п46>
2. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про вишу освіту» 1556-VII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» 2657-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 5, ст.33) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#п24>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення 80731-X (статті 1 - 212-20) (ст.213 - ст.330)(Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#п70>
4. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про запобігання та протидію домашньому насильству» 2229-VII(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.35) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

Літературні джерела:

1. Найдьонова Л. А. Кібербулінг або агресія в інтернеті: способи розпізнання і захист дитини / Л. А. Найдьонова // Методичні рекомендації - К., 2014.-96 с.
2. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід. Методичний посібник. / АндрєєнковаВ. Л., Мельничук В. О., Калашник О. А. - К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. - 132 с.
3. Барліт А. Ю. Форми і методи подолання (мінімізації) соціально-педагогічної та психологічної проблеми булінгу в освітньому середовищі / А. Ю. Барліт, О. О. Барліт // Горизонти освіти. - 2012. - №2. - С. 44-46.

Додаток 1

Ректору
Східноєвропейського університета
імені Рауфа Аблязова
Чудаєвій І.Б.

_____,
(ПІБ, студента, факультет, курс, група)
який(-а) проживає за адресою

(контактний телефон)

ЗАЯВА

Я, _____, повідомляю
про випадок булінгу (цькування), учасником (свідком) якого я є, що стався
_____ у (на) _____, а саме:
(дата, час) (місце)
(перерахувати види образ, цькувань, які були застосовані).

(розгорнутий виклад фактів щодо виявлених випадків булінгу (цькування))

Прошу допомоги у вирішенні даної ситуації, що склалася.

(дата)

(ПІБ)

(підпис)

Додаток 2**ЖУРНАЛ**

реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування)

№ з/п	Дата прийняття заяви	Прізвище, ім'я, по батькові заявника (здобувач освіти, батьки, законні представники, педагогічний працівник, інші особи)	Контактна інформація заявника (адреса проживання, телефон)	Короткий зміст заяви	Прізвище, ім'я, по батькові та посада особи, яка прийняла заяву

Додаток 3**ЖУРНАЛ**

реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

№ з/п	Дата засідання комісії	Номер рішення	Рішення та рекомендації комісії	Прізвище, ініціали та посада членів комісії	Підписи членів комісії

Додаток 4

ПРОТОКОЛ № _____

засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова

" _____ " _____ 20__ р.

Час _____ год _____ хв

Підстава: _____

(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

(стислий зміст заяви або повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від № ____ Інші особи (____ осіб):

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

II. Розгляд питань Порядку денного засідання

III. Ухвалили рішення про потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах

(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)

заходи для усунення причин булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

_____ (опис заходів та відповідальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або _____ іншими _____ законними _____ представниками

_____ (опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій) рекомендації для батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

_____ (опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії _____ Секретар _____

Ректор

Ія ЧУДАЄВА

Голова Вченої ради

Віталій КОВАЛЬ

Учений секретар

Анна НОВАК